

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția. Joi și Sâmbata

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhiepiscopale Sibiu strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiu 25 Ianuarin 1895.

Insemnătatea partidului poporal, ca partid nou și viguros, ne silește a ne ocupa și în nrul de față la acest loc cu el. În nrul trecut am dat a se înțelege, că ceea-ce promite acest partid în programul său la p. 13 cu privire la naționalități, nu ne dă mari speranțe, că ajungând la putere, va purcede spre împăcare cu naționalitățile, pe o basă justă, acceptabilă și trainică. Ceea-ce se promite acolo este dis în general și presupunerea, că acesta s'a luat în program mai mult pentru ochii lumii, pentru ca se preadispună pe naționalități în favorul partidului, să adevăresce prin faptul, că foile catolice, cari spriginesc acest partid nu se află îndemnate a intra în amănunte cu privire la cestiunea naționalităților. Să pôte, ca pe basa acestui punct partidul se vină și să ne spună precis, ce are să împlinescă din pretensiunile noastre, ca să ne scim la un fel cu el, ca și cu partidele existente, dar până când se va face acesta (de se va face), trebuie să ne mărginim speranțele.

Nu acesta deci ne a făcut să revenim la el, ci alte împrejurări. Trebuie să recunoștem, că dintre partidele existente la magiari, după programul său acest partid este mai cum se cade. Faptul, că el apare ca un apărător puternic al caracterului și baselor creștinesci ale societății, este înbucurător. Acesta a fost de lipsă acum, când bisericile creștine din patrie sunt greu lovite prin politica bisericească a guvernului; când foi magiare (dar în mâni ovresci) de frunte cu o mare impertinență încep a-și bate joc de societatea creștină, precum a făcut bună-ora fôia guvernamentală „liberală” „Pesti Hirlap” dicând, că „societatea creștină” este un concept apocryph...

De lipsă a fost acest partid și pentru interesele economice ale mării majorități a locuitorilor, pe cari promite a le îmbrățoșa. Dacă va stărui în direcțiunea indicată în programul

său, miseriile economice au să dispară și socialismul și comunismul, care acum se răspândește, va perde terenul, va dispăre. Noul partid, ajungând la putere, pôte să saneze aceste miserii, pe când dela partidele de aji și în special dela partidul liberal dela putere acesta nu va urma nici odată.

Pe când deci în privința cestiunii de naționalitate noul partid stă slab, pe atunci împregiurările amintite mai sus li dau forță și putere însemnată. Pentru aceea vedem, că noul partid a băgat în mare spaimă pe toate partidele, dar cu deosebire pe detentorii puterii, pe liberali și pe toți perciu-nații aliați cu ei, cari stau la masa plină și sug acesta țară.

Ce să facă ei, ca cu ori-ce preț să rămăie la putere? Un mijloc ar fi fusiunea și în adevăr toate foile liberale strigă din resputeri fusiune, fusiunea partidelor, cari stau pe bazele dela 1867. De aceste nu sunt, afară de liberali și de partidul poporal decât două partide: partida națională, condusă de Apponyi și disidenții cari au eșit din partidul guvernamental. Liberalii pretind ca aceștia să fuzioneze, părăsindu-și principiile și întărindu-și pe ei. Acesta însă va merge cu greu, deore-ce partidul național și mai mult disidenții, cu privire la politica-bisericească și agrară, stau cu mult mai aprôpe de partidul poporal, decât de liberali.

Vom asista deci la o nouă luptă și eventual la o nouă formațiune, respective grupare de partide. „Liberalilor” și tuturor acelora, cari spriginesc politica bisericească, le a trebuit fără de cale furtună — o au.

Revista politică.

Partidul poporal, despre care am vorbit în nrul trecut al fôiei noastre, se vede, că în cestiune de naționalitate nu va întrece vechile partide, în privința acesta și în sinul său domnesce neorisutarea. Organele acre ditate ale partidului, cum e „Magy.

Allam”, „Fehérmegyei Lapok” s. a. reproduc în parte părerile foilor române despre noul partid, dar cu privire la p. 13. din program, care atinge cestia noastră, tac tăcerea pescelui. Acesta înseamnă sau că nici noul partid nu scie ce vrea față de naționalități, sau că cele cuprinse în acest punct nu sunt sincere și au fost puse numai pentru ochii lumii. Viitoriul apropiat ne va clarifica.

* * *

Cu privire la cele 20.000, ca „prima rată pentru întregirea arhivei muzeului național” se adevăresc, că ea s'a dat lui Kossuth l'er. ca prima rată din 100.000 fl. fără scirea Corónei. Acesta a mărturisit-o acum însuși ministrul de culte actual.

În ședința dela 1 Februarie a dietei contele Eugen Zichy a pretins dela guvern să dea o dare de samă și se spună curat pentru ce scop s'a prelimitat în budgetul acea „primă rată de 20.000 fl.” și până când au se durezza aceste rate?

Pășirea lui Zichy a deșteptat mariturburări în sinul „liberalilor” și a „kossuthiștilor”, cari în decursul ședinței provocară un sgomot infernal în dietă.

La interpelarea lui Zichy, ministrul instrucțiunii publice, Iuliu Wlassics, s'a vădut silit să răspundă. El a spus curat, că suma de 20.000 fl. e prelimitată de guvernul Wekerle în scopul „de-a cumpăra actele rămase de Ludovic Kossuth” și că această poziție, creată de guvernul de mai nain'e, actualul guvern o va susține „pentru permanentă”.

Cestiunea deci este lămurită. Contribuabili să dea lui Kossuth 100.000 fl. ca să aibă ce mânca și cu ce a agita contra Corónei și contra naționalităților.

* * *

În budgetul ministrului de culte și instrucțiune publică obvine la pozițiunea „scopuri bisericesci” o sută de mii floreni mai mult decât în anul trecut. Urcarea acesta a motivat-o ministrul că se impune necesar pentru

întregirea venitorilor preoțesci, cari perd o parte din venite prin întroducerea matriculelor de stat și a căsătoriei civile. Să dăce că, deputatul Kovács Albert va adresa în parlament o întrebare către ministru în privința distribuirii acestei sume și va cere garanțe, ca această sumă să se distribuie numai între astfel de preoți, ale căror sentimente patriotice nu se pot trage la îndoială. — Eăt un nou moment al „moralei mai înalte” cu care s'a lădat Wlassics la anul nou. Aceea sută de mii va fi deci o nouă momeală de proselitism pentru preoțimea țerei și ăras o nouă ocaziune de a susținea pe unii preoți magiari de pe la sate din banii nostri. Până când ôre tot așa?

* * *

Alegătorii români din cercul Șimleului, Silvaniei față de alegerea de deputat ținută în 5 l. c. și față de candidatura lui Bánffy, au primit următorul proiect de rezoluțiune în adunarea lor din 1 Februarin curent:

Având în vedere programul partidului național român din Transilvania și Ungaria stabilit în conferința națională din 1881, susținut și de conferențele următoare:

Având în vedere organizațiunea partidului național român, a cărui existență sau neexistență nu o pôte supune arbitriului nimărui și la care mai presus de toate ține;

Având în vedere situațiunea grea a poporului român din această țară, care i sa creat prin totala desconsiderare a drepturilor sale legale și legitime;

Având în vedere, că din această grea situațiune numai prin observarea și susținerea programului național și a partidului național cugetă a puté cu onóre eși:

Alegătorii români din cercul electoral al Șimleului-Silvaniei întruniți în conferința dela aji (1 Februarin 1895) declară, că:

1. Vor remăné și de astădată cu desăvârșire pasivi față de alegerea

FOIȚA

Necesitatea și folósele înființării asilelor de copii pentru noi românii.

Disertațiune, ținută în anul trecut în Dobra, la adunarea reuniunii învățătorilor de Const. Baicu, inv. diriginte în Orăștie.

(Înceiere.)

Iubirea de fii este sentimentul cel mai puternic, cel mai tare și cel mai sfânt. Acesta dă părinților putere a se îngriji de copii lor, chiar și între împrejurările cele mai critice ale vieții. Acest simțământ sfânt dă putere mamei, ca să vegheze și în nopțe lângă pruncușul seu bolnav și să urmărească cu cea mai mare atențiune resuffările lui cele desprăbătore, uitându-și cu totul de sine și de trebuințele sale. Acestui simțământ sfânt trebuie să i mulțămim și noi, că prin nenumăratele pericole și neajunsuri viețuim, și omenimea ar trebui să piară în momentul

acela, în care D-șeu ar sterge acest simțământ din inimile omenesci.

Că acest simțământ cât este de natural și înăscut în om, și cum se transmite ereditatea lui dela cei mari la cei mici, se vede și de acolo, că d. e., dacă dăm în mâna copilei celei mici o păpușe, ea o îngrijesce, o îmbracă, o culcă și o ocrotesc cu cea frăgețime și iubire, cu care a fost și ea tratată de către iubita sa mamă.

La îngrijirea iubirea și ocrotirea pruncilor ne îndemnă și religiunea. Christos a dis: „Lăsați pruncii să vină la mine, că unora ca acestora este împărăția cerurilor”. Cu altă ocaziune a dis: „Ceea-ce faceți pentru acești copii inocenți, mie îmi faceți”; ăr altădată a dis: „Cine îngrijesce de copii, de acela mă voi îngriji și eu”. Prin aceste Christos apriat demândă, obligă omenimea pentru îngrijirea, iubirea și educarea pruncilor.

Din cele mai sus înșirate, precum și din viața de toate zilele se vede apriat, că nutrirea, îngrijirea și educarea preste tot a pruncilor se începe, și i compete, după toate cerințele, în locul prim mamei. Îns e știut că partea cea mai mare a omenimei, și cu deosebire la noi românii este atât de seracă,

incât pentru susținerea și agonisirea pâinei de toate zilele, în cele mai multe casuri, este necesitate imperioasă a conlucra, a osteni, a asuda ținlic umăr la umăr și mama împreună cu tata.

Împrejurările critice și neajunsurile în care ne svărolim, cer, ca pe lângă părinți să-și pună osul la lucru și copii abia treuți de 14—15 ani, care și ei câștigă ținlic câte 40—50 cr., jumătate din remunerația de aji a unui învățător, ca astfel cu toții să pôtă aduna atâtă, cât le trebuie să aibă de pe o di pe alta, și să mai rămână și cu ce să sature haita dirigătoriei administrative.

Părinții, depărtându-se de acasă la ocupațiunile lor, nu pot să ducă cu ei și pruncii cei sub 6 ani, și astfel în cele mai multe casuri ar trebui să-i lase în grija fraților lor cu cevași mai bătrâni. Aceștia însă, conform legilor școlare, au să cerceteze școala cuotidiană fără nici o rezervă. Și ca acestea legi să se eșecute cât de prompt, și ca astfel să nu rămână pe acasă nici un copil, drept controlă sigură, li s'a pus din partea stăpânirii, învățătorilor în perspectivă, jumătate din pedepsele ce incurg pentru neglijarea școlei. Și se vedeți! unii învățători își fac capital din meseria acesta. Știu comune, în

care dela 45—50 case, câte are o comună, s'au încassat astfel de pedepse nu mai puțin decât 100—150 fl. pe an.

Stând lucrul astfel, vedem mai preste tot locul, că acești copii sub 6 ani se lasă singuri, încuiați în case, sau încuiați afară de casă. În casurile acestea rămân pradă întâmplărei, și dacă atotputernicul D-șeu, sau marinositatea vecinilor nu-i ocrotesc, de sigur prin pasiunile lor copilăresci, prin nesciința și prin neapabilitatea lor, ușor pot să ajungă în pericolele cele mai mari.

Cele mai multe nenorociri, cele mai multe arderi provin comunelor noastre mai cu semă tot prin astfel de copii, când pe lângă aceea că ard case, uliți întregi și sate, de regulă rămân și ei pradă flăcărilor. În alte casuri sunt espui animalelor de casă. Îi mușcă vr'un câne turbat, îi dripește vr'o vită, trec preste ei cară, pică în fântâni, se înecă în ciubere cu apă, pică de pe scară, din poduri, de pe pomi și se slutesc pentru totă viață; mănăncă fructe dela buruieni veninoase și mor, și câte altele.

Dar nu numai construcțiunea fizică este periclitată la astfel de ființe nenorocite, ci și cea morală. Pentru că umblând de capul lor, se dedau la necurătenie, la neorânduială

de deputat, care se va ține în 5 Februarie a. c. în Jimleul-Silvaniei, deși trecutul politic al persoanei candidate în acest cerc ni-ar impune o luptă fără considerare în contră reușirii lui;

2. Contestând dreptul ministrului de a pute desface organizațiunea partidului național român și de a pute interdice manifestarea vieții publice naționale garantată prin drepturile cetățenești și politice, consideră de ilegală și neconstituțională ordinațiunea fostului ministru de interne privitoare la partidul național român;

3. Aduc tributul lor de adancă mulțumită și recunoștință acelor bărbați, cari pentru neamul românesc luptă și pățimesc în robie.

Astfel românii neluând parte la alegere, Bănffy a fost ales cu unanimitate, de mameluci.

* * *
„Hazánk” din 4 Februarie c. are o informațiune despre lățirea socialismului pe țesul Ungariei și despre propaganda, ce se face pentru socialism, din care estragem următoarele:

Socialistii sunt bine organizați mai cu seamă în Mezöberény. Mulți dintre socialiști nu-și pot da încă samă despre mișcările acestea, dar sunt foarte mulți conșcii și rezoluți. Ei amestecă ideile socialiste cu comunismul, voină a împărți în părți egale proprietatea rurală. Abia trece noapte în care poliția se nu aște și împărtășie conveniri socialiste. Dar cu toate aceste agitația continuă și socialiștii adună mereu bani pentru casa lor centrală, cu scop de agitație.

Socialismul a trecut și în comitatul Sătmar. Acțiunea s'a început cu succes, anume așa, că oameni de încredere răspund pe sate ședule, pe cari stau întrebări socialiste, la cari se răspunde. „Comitetul de pregătire” anunță, că la aceste întrebări au sosit din toate părțile răspunsuri favorabile, de aderență și astfel e speranța, de a pute arăta, că „ce voesc partea mai inteligentă și mai mare a poporului”.

* * *
In legătură cu scirea despre abdicarea și realegerea principelui Ferdinand, se anunță din Bulgaria, că Cancov a devenit foarte popular și și-a câștigat încrederea principelui. Cancov pe față nu aprobă măsurile luate contra lui Stambulov, dar se crede, că pe sub mână el agită pe dușmanii acestuia.

Dorința principelui este, ca Rusia să-l recunoască. Cancov asemenea se nădușește la acesta și pentru aceea e persona grata la curte. El a făcut planul, ca prințul să abdică și să fie realul, când apoi l-ar recunoască Rusia după aceea Turcia și celelalte puteri.

Cea mai mare pedecă, ce stă în calea împăcării, este cestiunea confe-

sionii principelui moștenitor. Sobrania sub presiunea lui Stambulov și-a dat cu greu învoirea, ca principele să fie crescut în confesiunea catolică. Să pôte însă ca sobrania să retragă acesta decisiune, E întrebare atunci, că principesa se va învoi, ca fiul său se fie crescut după preceptele confesiunii ortodoxe, după ce e știut, că e mare catolică. Să crede însă, că în cele din urmă și ea va fi silită a-și da învoirea.

O parte a populațiunii ține și acum mult la Stambulov. Să depeșă din Sofia, că în Tîrnovo din incidentul zilei de naștere a principesei, o mulțime de vre-o 5 mii au demonstrat în favorul lui Stambulov. Poliția a împrăștiat mulțimea și a aranjat a doua zi o demonstrație pentru guvern. Partida lui Stambulov însă a împrăștiat pe acești demonstranți.

Noutăți.

Studentii nostri din Brașov. „Gaz. Trans.” scrie: Ședința festivă, ce s'a ținut ieri sara în sala cea mare a gimnasiunii române din loc din partea societății de lectură „Ioan Popasu” a studenților dela școlile medii române din Brașov, a fost cercetată a nici odată până acum. Sala și galeriile erau literalmente înșesate de lume, ceea ce dovedește viul interes al publicului român brașovean pentru progresele tinerimii noastre. Dl profesor I. Baptist Boiu, conducătorul societății, deschise ședința printr'un discurs ascultat cu multă atențiune, în care accentuă meritele tericului Popasu, al căruia nume îl poartă această societate, arătând totodată scopul societății. Vorbirea d sale fu însoțită de vii aplause. Urmară celelalte puncte din program, în care s'au ținut mai întâi tinerii A. Bogdan și I. Sporea prin predarea fragmentului din „Ovidiu” de Alecsandri (act V.). Predarea amândurora, dar mai ales a celui dintâi a fost excelentă și a mulțumit deplin pe ascultători. Tinerul octavan Sextil Pușcariu, care a dat și până acum dovezi de frumos talent literar, s'a ținut și de astădată printr'o interesantă disertațiune despre „basmul român,” temă lucrată cu mult zel și succes. Prin declamarea legeră și corectă a anecdotei „Țiganul la miere”, de T. Speranță, tinerul G. Herseni a produs în public multă ilaritate, fiind la fine fur-tunos aplaudat. Corul vocal, de sub conducerea dlui prof. de muzică N. Popovici, a dovedit prin precizia și esat a executare a celor două numere din program, („Ursita mea”, de Gr. Ștefănescu și „Serenada” și „Bobocele și inele”, de I. Vidu), că este un cor puternic, inteligent și foarte bine disciplinat. Corul a secerat aplausele și mulțumirea cea mai deplină a publicului. În fine și orchestra societății, deși dispune încă de puține puteri, a eșecutat punctele din program și mai ales punct 6 (Cântec de lăgă și Pizzicato Gavotte” de Lataun) cu foarte bun succes fiind viu aplaudat. În total, prestațiunile tinerimii noastre scolare ne-au

mulțumit pe dep'in și ne dau cele mai frumoase speranțe pentru viitoriu.

* * *
Un proces în Seghedin. Din Seghedin se trimite „Tribunei” un raport despre o pertractare, ce s'a ținut la 2 Februarie n. într'un proces intentat dōmnei Emilia și dōrei Dorina Rațiu, proces ce stă în legătură cu procesul domnișorelor din Sibiu pentru purtarea tricolorului nostru național. Apărător a fost dl avocat Stefan C. Pop din Arad.

Prezentându-se acuzatele citate înaintea judecătōriei criminale din Seghedin, la sollicitarea apărătorului, judele prezentă nise scrisori trimise la judecătōria criminală din Seghedin de judecătōria din Sibiu. În scrisorile acestea se ȳice, că Eugenia Emilia Rațiu și Dorina Rațiu au fost de față cu mai multe române în 27 Maiu 1894, când s'au reîntors dela Cluș la Sibiu condamnați în procesul Memorandului. Pe dosul scrisorii se află părerea procurorului și a jude lui de instrucție din Sibiu, cari spun, că în acuză nu află nimic punibil, dar recercă judecătōria din Seghedin, ca să citeze, ca acuzate, sub pedepsa escortărei, pe dōa Emilia și dōra Dorina Rațiu. După aceea a pus unica întrebare: „adevărat e, că acuzatele în 27 Maiu 1894 au fost de față la gara din Sibiu, când s'au reîntors condamnați în procesul Memorandului dela Cluș?” Acuzatele, au răspuns, că n'au fost de față, căci se aflau în Cluș. Domnișōra Felicia Rațiu care era de față, a pretins, să fie luată dēnsa la răspundere, pentru că a fost de față, ca conducătōrea domnișōrelor române, și cere să fie dată în judecată.

Judele Csermus însă a declarat, că el nu e chemat a delibera mai departe, că apărarea în merit nu o pōte admite, dar că declară acuză de prostie. — Ei bine, e adevărat acesta, dar apoi atunci pentru ce se trag în cercetare femeile și fetele noastre?

* * *
Sântul sinod al României. Prin „Monitorul Oficial” de Duminecă, se promulgă legea prin care articolul 9 din legea pentru alegerea metropolilor și episcopilor eparchioți, cum și a constituirei sântului sinod al santei biserici autocefale ortodoxe române se înlocuiesc astfel:

Sântul sinod al bisericei autocefale ortodoxe române se compune:

- a) din amândoi metropolii;
- b) din șase episcopi eparchioți;
- c) din cei opt arhiepiscopi titulari.

Sântul sinod lucră cu majoritatea membrilor în exercițiu, afară de cazul relativ la judecarea metropolilor, episcopilor și arhiepiscopilor când se cere prezența a 12 membri cel puțin.

Sântul sinod va aleațui, conform articolelor 12 și 15 din lege, un regulament, în care se vor prevedea condițiile în care absențele dela ședințe repetate nemotivate și concertate spre a împedea sântul sinod a ține ședința se pot considera de cătră sântul sinod ca o retragere de bună voie din scaun.

* * *
tot putere intelectuală. Acestea din urmă sunt aceea, ce ne lipsesc cu deosebire nouă românilor.

Nu avem creștere socială, și pentru aceea suntem așa desmembrați, și de acolo provine și ura între frați.

Din lipsa de creștere socială, începând din etatea cea mai fragedă a vieții, când inima și mintea cuprind și însușesc ori și ce foarte ușor, nu putem da noi românii înainta. Copii nostri în mare parte sunt crescuți așa, cum am arătat mai sus, și egoismul se încuibă în ei încă de pe atunci, de când sunt mici. Un singur caz, care se pōte observa mai des, va lumina pe deplin această aserțiune. Copilul cere, și și capătă dela părinți o bucată de pâine ori mālăin. Să furișeză apoi dinaintea părinților și ese cu el în ușa uliței să-l mănânce, ca să-l vadă Gheorghe a Linei. Celuia i-se stărnesc pofta de mănăncare și cere să-i dea și lui. Cestiua, din întâmplare dacă îi dă, și-l vede tată-s'o ori cu deosebire măsă, ce cugetați? ce i se întâmplă? Il laudă pōte pentru inima lui cea bună?! O! ferit-a sântul! Ba mi-l ocăresce, ba mi-l și bate, și de aci încolo de câte ori cere și îi dă să mănânce, totdeauna îi pritește, și îl amenință cu bătaie,

Academia română, după-cum scriu foile din România, în urma invitațiunei primite dela Academia de științe din Paris, deschide subscripțiune publică pentru ridicarea unui monument marelui chimist Lavoisier, de glorioasă memorie. Toți iubitorii de știință și de progres sunt rugați din partea Academiei a lua parte la această subscriere.

* * *
Promovare. În 2 Februarie s'a promovat dl Ioan Moșoiu, Doctor în științele „politice”, la gradul de Doctor și în „științele juridice”.

* * *
Aședământul „Carol Elisabeta”. Prin „Monitorul Oficial”, s'a promulgat legea prin care se recunoște aședământul de ajutor pentru săteni „Carol-Elisabeta”, creat de Maiestatea Sa, pentru a veni în ajutorul locuitorilor rurali, care în anii de secetă sunt lipsiți de mijloce de trai, calitatea de persoană morală. În același timp a fost aprobat de cătră rege și regulamentul de administrațiune al acestui aședământ. Prin acest regulament administrațiunea instituțiunii e încredințată unui comitet compus dintr'un director, cei doi rectori ai universităților din Bucuresci și Iași și din administratorul domeniului Coronei.

* * *
Recruți socialiști. Autoritățile civile din Seghedin au atras atențiunea autorităților militare de acolo asupra împrejurării, că la toamnă vor intra la miliție peste 200 recruți socialiști cu deosebire din părțile de lângă Macău și Hódmező-Vásárhely. Autoritățile militare vor lua măsurile necesare, ca să nu se lățescă ideile socialiste și în cercurile militare.

* * *
Ucidere și sinucidere în Bucuresci. Ați, la 6 ore dimineța, scrie „Timpul” dela 2 Febr., o dramă mișcătoare s'a petrecut în casa cu Nr. 22 din strada Sevastopol.

D. Gr. G. Sturdza, fiul principelui Gr. M. Sturdza, înțreținea de mult relațiuni intime cu o tineră magiară. Spre a-l debarasa de această legătură, principele Gr. Sturdza stăruia de fiul său, și acesta primi să se însore cu o dōră din Iași, d-ra Cantacuzino.

Noii căsătoriți veniră în Bucuresci acum vre-o dece zile. Tinerul nu lăsa nici decum să se vadă că ar fi afectat de sacrificiul ce fusese silit să facă.

Aținopte s'a întors acasă pe la 4 ore dimineța. Pe la 5 jum. s'a sculat și-a sărutat soția și s'a dus în strada Sevastopol la femeia pe care o părăsise și care abia în ajun sosise dela Slănic — se ȳice.

Indată ce intră în casă, se auădă două detunături de revolver. Chiriașii cari șed în aceeași curte alergară și găsiră pe femeie mōrtă, lungită în pat, îmbrăcată numai cu o cămașă de noapte. Un mic punct sângeros sub sinul stâng arăta locul pe unde intrase glonțul.

Nefericul tiner zăcea jos mōrt, cu fața în sus și cu revolverul în mōna drēptă. Era îmbrăcat; nu-și scosese nici paltonul.

Revolverul era o armă de calibru 12.

și li se încuibă în inimile lor cele fragede încă de timpuriu germenul fărâdelegii.

Așa dar pentru astfel de copii, lăsați în grija sorții, asilele sunt cea mai mare binefacere.

Necesitatea înființării lor cred că se arată destul de evident din cele mai sus înșirate.

Chiemarea asilelor de copii este dar, a-i feri de toate relele și neajunsurile trupesci și sufletesci.

Acosta chemare însă este dublă. Și anume, nu e de ajuns, ca copii să fie numai ocrotiți și apărați de rele, ci timpul cât îl petrec ei în asile, să folosesc astfel încât să contribuie la înaintarea și dezvoltarea trupescă și sufletescă în mod armonic. Așa dar pe lângă îngrijire ca parte negativă, ni se impune și educațiunea, ca parte pozitivă.

Statorind acest principiu ȳicem dar, că înființarea asilelor de copii, pe lângă aceea, că dă ocaziune ȳeranilor a-și înmulți brațele pentru agonisirea trebuințelor ȳilnice și îi scapă de cele mai mari îngrigiri pentru fiii lor, pe lângă aceea că în aceste asile se dă copiilor o creștere omnilaterală armonică, ele îi pregătesc și pentru școlă cotidiană și ușurează în mod uimitor pregresul în acesta.

Deși după cele ȳise s'ar părea, că aceste asile s'ar înființa pentru familiile se-race, totuși nu derōgă nimic nici familiilor mai avute a-și trimite pruncii în ele. Și acesta o ȳicem cu atât mai vērtoș, cu cât scim, că omenimea e lăsată de Dȳeu, să trăiescă în societate. Cultura, înaintarea, fala popōrōlor vechi se atribuie numai împrejurărei, că au avut o viață socială.

Boldul spre viața socială încă de timpuriu se dezvoltă și se manifestă chiar și la copii, pentru că totdeauna doresc a fi în societate cu semenii lor, și numai acolo se și simt bine. Și ca să pricepem mai bine, că ce influință puternică are acest fel de societate asupra dezvoltărei copiilor, nu avem decât să facem asemănare între copii crescuți în societate, și între aceia, cari subtrași dela șgomotul institutelor, sunt crescuți acasă sub ocrotirea părintescă. Cestiua mai totdeauna sunt încăpăținați, fricoși, egoiști, iritacioși și simțământul de societate cu greu se încuibă în inima lor, celelalte însă, cari sunt crescuți în asile, și prin urmare în societate, sunt totdeauna deschiși, curagioși și vorbăreți. Au temperament viu, încredere în sine, și și spirit de întreprindere mai dezvoltat, asemenea și iubire cătră conșoții săi, și preste

de cumva s'ar mai încerca să dea la cineva din cele al său. Pōtim acum, și după o astfel de creștere, după ce va fi respectivul pe deplin dezvoltat, cere dela el să contribuie cu ceva pentru binele comun, că vei vedea cu ce te alegi! Stând lucrul astfel, ȳic, că viețuind noi în împrejurări așa măștere și critice, avem lipsă înainte de toate a ne îngrigi, dacă nu mai dinainte, cel puțin începând de acum de o generațiune curagioasă, viōe, cu deplină încredere în sine, cu spirit de întreprindere, cu iubire și cu devotament cătră ai săi, și cu abnegațiunea de a jertfi totul pentru binele comun al națiunii sale.

Și acesta o putem face numai așa, dacă și noi românii înființăm, cât numai se pōte multe asile de copii. Dar și trebuie să le înființăm, pentru că legea ne demandă. Și dacă noi neglijăm împlinirea legii sub diferite preteste, ne fac alții asile. Și atunci acele virtuți frumoase se propagă și se și infiltră în copii nostri, pentru cei ce le înființăm. Atunci putem ȳice și noi, respective următorii nostri, cu Ch-istos: „Peirea ta din tine Israile”!

Fata era în vîrstă de 22 ani și cei cari au cunoscut-o span că era foarte frumoasă.

Tînărul Sturdza era în vîrstă de 28 de ani.

Desmintire. „Pester Lloyd“ primesce dela presidentul ligei culturale următoarea declarațiune, pe care o ia „la cunoștință cu sinceră satisfacțiune“:

Onorabile domn! Impărtășirea ce o faceți în președintele D-văstră diariu (Numărul de sêra din 28 Ianuarie) în urma căreia liga culturală română ar încena o mișcare cu scopul de a sumuța pe românii transilvăneni contra guvernului unguresc, prin punerea la cale a unei petițiuni pentru agrațiarea lui Rațiu și consoții, e basată pe informațiuni cu totul false. Liga culturală română n'a făcut absolut nimic pentru a îndupleca pe românii din Transilvania de a lua o poziție ôre-care față de guvernul lor și nici nu s'a ocupat cu cestiunea agrațierei lui Rațiu și consoții, cu atât mai puțin ea ar fi conceput și pus în circulațiune o asemenea petițiune. Pentru publicarea acestel rectificări Vă rog deosebit, primiți espresia distinsei mele considerațiuni.

Bucuresci, 18/30 Ianuarie 1895.

Presidentul V. A. Urechidă.

Alegeri de deputați. În cercul electoral Dunaszerdahely, unde alegerea a decurs în 5 Februarie n. între ministrul de justiție Erdély Sándor și între candidatul partidului popular, Bakonyi Elek, a reușit ministrul Erdély, care s'a reales cu o majoritate de 556 voturi. — În aceeași zi s'a petrecut alegerea și în cercurile electorale Șimleu Silvaniei și Abrud. În cel dintâiu a fost reales Bánffy Dezső, în al doilea ministrul de finanțe Lukács László prin „aclamațiune“. În Bonyhád a reușit ministrul Perczel. — Presiunile au fost pretutindenea mari din partea guvernului.

Rochefort la Paris. Henri Rochefort cunoscutul esilat, usând de legea de amnestie, a plecat din Londra, unde se domiciliase, și a sosit la Paris. La sosire, la gară, a fost întâmpinat de-o mulțime imensă, prin care numai cu greu a străbătut. El a mers la redacțiunea foiei „Intransigeant“, pe strade însă era atîta mulțime, încât trăsura numai în pas putea merge. Rochefort a fost viu aclamat de mulțime, atît pe strade, cît și la redacțiune. Mulțimea striga: „Trăiască Rochefort!“ „Trăiască esilatul!“

Fabrici secrete de cartușe. Din Berlin s'a anunțat că poliția a descoperit într-o pivniță o fabrică secretă de cartușe; s'a găsit o mare cantitate de iarbă de puscă. Acesta a produs senzație.

Lucrătorii au fost arestați, dar liberați deoarece nu este vorba de o crimă politică. Un armurier a primit o comandă mare de cartușe pentru Montevideo; el a însărcinat colegii să se le fabrică. Acești din urmă efectuau comanda fără să fi informat poliția.

S'au mai descoperit încă 3 ateliere care se ocupau cu aceeași lucrare.

O luptă desperată cu lupii. Matei Gubik lucrător din comuna Börzsöny, comitatul Hont, voia să meargă într-o comună din apropiere și fiindcă era tăietor de lemne, s'a înarmat cu securea, fără însă să se cugete dîră, că are să se folosească de ea ca să-și scape biata viață. Mergînd adevărat prin locurile pline de zăpadă deodată aude o urlătură de lupi, din care cauză, ne fiind departe de cărcima de pe pusta „Sarvas“, voia ca să se întorcă. Urlăturile însă devin tot mai îngrozitoare și Gubik, cuprins de frica morții, în momentul următor stă față în față cu doi lupi, cari se aruncară asupra lui ca să-l sfășie. — Gubik nu-și perde prezența, ia securea și lovește un lup cu atîta tărie, încât acesta cade jos scaldat în sânge întemplantu-se ca tocmă atunci să-i cadă pipa din gură și eșind din ea cîte-va schințat o înspăimîntat pe celalalt lup, care a luat o la sănătoasă. — Astfel scăpat din gura morții, Gubik ajungînd acasă a povestit cele întemplate consătenilor săi, cari mergînd la

locul unde se întemplantase lupta, au găsit lupul omorît și lau dus în triumf în sat.

Necrolog. Ni se trimite următorul anunț: Cu inima frîntă de durere aducem la cunoștință rudeniilor, amicilor, cunoscuților, cumcă scumpa soție, mamă, soră, nepoată, vară, etc. *Iosefina Șutu* născ. *Buta*, după un morb greu a încetat din viață ați la 3 ore în al 31-lea an al etății, în al 3-lea an fericit al căsătoriei, dîndu-și blîndul și nobilul suflet în mâinile Creatorului.

Rămășițele pămîntesci se vor înmormînta după rîitul gr. or. la 2 Februarie a. c. la 2 ore d. a. în cîmîterul bisericeii din Borgopond. Fie-i țîrina ușoră și memoria eternă! Borgopond la 1 Februar 1895.

Aloisa Buta ca mamă; Maria măr. Freitag, ca soră; Ioan Șutu ca soț; Franz, Hermann și Sabina Freitag nepoți; Helena Șutu ca fiică; Danilă și Ioana Șutu ca socri.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român“.

Zlatna, 18 Ianuarie 1895.

Alegerea noului paroch în parochia vacantă Zlatna.

Una dintre cele mai pitoresci pozițiuni ale munților apuseni ocupă comuna Zlatna, martor ocular și participant al evenimentelor dela 48. Acestă comună pitorească este locuită de diferite confesiuni, între cari preponderă confesiunea greco-orientală, care a avut în Zlatna de pîrinte, reprezentant și conducător al său pe repausatul în Domnul, neuitatul și regretatul paroch George Damian, a căruia morțe amintea confesiunea a rămas orfană, din care incident i-s'a denuit din partea protopresbiteratului de Abrud ca administrator interimar dl Petru Paul, paroch în prediul Vultur Creștinii greco-ortodocși însă dorind a avé în fruntea lor definitiv un paroch bine calificat, au ridicat acestă parochie la parochia de rangul, respective clasa primă și au publicat concurs conform regulamentului pentru parochii, în urma căruia concurs au înaintat la onoratul protopresbiterat de Abrud suplicele lor de concurenți dl Stefan Russu paroch în Nasna, tractul M. Ogorheului, și dl Emanoil Beșu, absolut de sînta Teologie și învățător dirigent la școlile ortodocse din Poiana-Sibiului.

Espirînd terminul concursului, pîrintele administrator protopresbiterat din Abrud, dl Petru Popovici, s'a prezentat în 8 Ianuarie v. în comuna Zlatna pentru a presida alegerea parochului mult așteptat și dorit. Sub presiul D. Sale s'a ținut în amintita și în localul școlii greco-orientale ședința extraordinară a comitetului parochial, în care ședința, după desbateri mature cu privire la însemnatul eveniment, s'a subscris protocolul ședinței de membrii comitetului, între cari și dl Petru Paul proprietar și socru al dlui paroch din prediul Vultur Petru Paul. În decursul alegerii însă s'a vădut că dl Petru Paul proprietarul a urmărit scopuri particulare, ceea-ce s'a vădut din împrejurarea, că dînsul a propus în sinodul parochial sistarea alegerii, până cînd se va prezenta ca concurent și un tiner neînsurat.....

După terminarea serviciului divin efectuat de pîrintele Grigorie Sima al lui Ioan, prin scrierile sale bine cunoscutul paroch din Cărpeneș, energicul și mult onoratul administrator din Abrud dl Petru Popovici, printr-o cuvîntare scurtă dar bine simțită cu privire la înaltul și sîntul scop, pentru care s'au fost adunat dreptcredincioșii creștini ortodocși în număr destul de considerabil la biserică, a declarat ședința sinodului parochial de deschisă și a atras atențiunea celor prezenți la buna ordine și conștiință pentru înaltul act, ce vin a sîvîrși prin această alegere. Și demnii poporeni au fost în decursul

alegerii la înălțimea chemării lor, căci ori-ce asistent neinteresat era cuprins de admirațiune, cînd vedea, că poporeni, unul câte unul, după cum erau strigați din lista alegătorilor, se prezentau la masă înaintea mult onoratului Domn administrator protopresbiterat și bărbaților de încredere, și plini de însuflețire pentru sacrul act dedeau votul lor independent și imparțial, dorind fie-care deplină fericire și sîntate votatului său.

Resultatul alegerii, carea a decurs în cea mai bună ordine mulțumită energiei dlui administrator protopresbiterat și bunei înțelegeri, a fost următorul:

Votanți prezenți 139; au votat: pentru dl Emanoil Beșu 138; pentru dl Stefan Russu, 1.

Din ceea-ce se vede, că dl Beșu întrînd cele mai multe voturi, a fost declarat ales.

Un creștin.

Cestiuni scolare.

Tonul în vorbire și cetire în școlă populară.

(Urmare.)

Cetitul prea tare, și de altă parte cetitul prea încet sunt două extreme, de cari ne lovim adese în școlile noastre. În unele școli auzind pruncii cetind și-se pare că se cîntă atît strigă de tare, încît te îmbătă de cap. Un astfel de cetit ori și de vorbit e un mecanism de condamnat. În alte școli trebuie să te încorzi urechia, ca se auzi pre elevi ce cetesc ori vorbesc. De încunjurat sunt ambe extremele.

Afară de coloritul dinamic mai avem de amintit și ritmul dela care atîrnă frumseța și efectul limbei. Cu deosebire în poezie ritmul jîcă un rol însemnat. Precum în prosă, tot astfel în poezie, și încă în această în grad mai mare ne vatemă urechia, cînd se accentuează în mod nenatural cuvîntul din urmă al verbului. Prin ce rima în mod fals se înalță ori apasă mai tare. Greșită este și accentuarea, cînd rima din cuvîntul din urmă al verbului, nu se aude mai de loc sau foarte încet.

Pentru a ceti bine o piesă ori un tractat, trebuie să se observe mai departe și pauzele și anume pauzele interpunctiei, pauzele logice și în câțva pauzele emfatică, cari însă puțin au de a face în școlă populară.

Cît se stîm la pauze atîrnă dela tempo pre carele îl observă cetitorul, și dela spiritul piesei de lectură. Și aici ca și în musică putem deosebi un adagio, un moderato, precum și un allegro, ba în casuri mai rari și un „tempo rubato“

Ne rămîne se amintim cevași despre melodia limbei. Acesta pretinde ca părțile singuratică ale vorbirii ori propusețiunei, să se pîcă deosebi nu numai prin tîria tonului, ci și prin înălțimea tonului. Cetitorul ori vorbitorul e necesitat a întrebuița o serie de tonuri suitore și scoboritoare, pre cari trebuie să le acomodeze după buna lui pricepere.

A da aci anumite reguli, și pre aceste a le observa cu stricteț ar însemna a stringe în șirôfe limba și-a o lipsi de frumseța ei proprie. În general putem observa ca: cetitul se nu devină un fel de predare „cîntată“ ce se pîcă observa la cetitori slabi și fără nici un simț limbistic.

În fine trebuie să amintim la acest loc și despre coloritul tonului, despre tonul sentimental numit și pethos prin carele cetitorul ori vorbitorul se nisuesce a stîrni în auzitori aceleleași sentimente de cari a fost pătruns poetul, autorul, ori subiectul piesei.

Acesta se pîcă ajunge numai în urma cetirei învățătorului, și cînd elevul a pîtruns în spiritul piesei și o înțelege pe deplin. Învățătorul în-

se trebuie să încungiure ori-ce ton ne-natural și măestrit. Numai simțind cuprinsul unei piese putem să dăm espresia adevărată în cetire. Este un ton al inimei, carele imediat pătrunde la inimă, din contră e fals tonul carele voesc se producă simțiminte și afecte, pe cari însine nici nu le avem, nici nu le cunoșcem. Un exemplu: Un român cetind „Destéptate Române“ îi vibrează tot spiritul și corpul, un magiar cetindu-l pîcă se ră-măna indiferent sau cel mult se admire poezia ca atare. După ce în cele memorate mai sus am arătat recerintele unei bune înțînări a limbei, vom da unele îndrumări învățătorului, cum are se purcedă în predarea limbei materne pentru-ca elevii se fie în stare a ceti bine o piesă, ori a preda corect un tractat ôre-care.

E lucru cunoscut că a vorbi învață un prunc prin imitațiune și de-dare. Și fericit este pruncul, carele din cea mai fragedă etate pe nesciute își învață limba sa în mod corect. Cu cît pîrînții unui prunc au dat o creștere mai îngrijită fiului lor, cu atît mei tare se observă acesta și numai la o singură conversare. Puțin sunt inse norociții prunci, cari se aibă ocaziune la această încă de cînd încep a rosti cîte o vorbă. Aici școlă trebuie să întrevină, ea trebuie să ajute și din instruirea elevilor în limba materă trebuie să-și formeze prima ocupațiune, prima datoriuță în școlă, deoarece fără o bună instrucțiune în limba maternă se îngreiază în mod foarte însemnat instruirea în celelalte obiecte.

Pentru a pune basă unui bun ton în vorbire și cetire, se recere ca învățătorul în astă privință se fie un prototip demn. Numai dacă învățătorul și dă silința a observa în tot-deuna atît în cetire cît și în vorbire adevăratul ton, va deda și pre elevi ca și ei să cetască și să vorbască corect. Un învățător trebuie să se nisuescă spre acesta cu atît mai mult cu cît e sciut că cel mai însemnat mijloc în educațiune și instrucțiune și preste tot în dezvoltarea facultăților unui elev, este limba. Cu cît un învățător își cunoște mai perfect limba sa, cu atît instrucțiunea în trînsa va fi mai rodnică și va avea mai mare influință asupra spiritului și inimei scolarilor. Adevăratul ton, în instruire atîrnă dela modul de predare, carele e condițiune neapărat de lipsă a succesului. Pentru-că nimic nu pîcă se deștepte așa de mult atențiunea elevilor, ca și o predare naturală vie și interesantă.

Purcedînd din acest motiv, în institutule preparadiali trebuie să se pună pond mare pe limba maternă. Învățătorii fiitorii nu au să fie instruiți numai în reguli gramaticale și deprinderi stilistice, ci mai cu deosebire în cetirea frumoasă, și în predarea corectă a materialului propunînd.

Perfecțiunea în exprimare și în-tonare inse se pîcă realiza numai în urma unor dese eserciții și predare liberă.

(Va urma.)

Bibliografie.

A apărut:

„Transilvania“, nr. 1 cu următorul sumariu:

„Cătră onoratul public“. — „Femea română din Transilvania“, de B. Baiulescu. — „Din școlă vieții“, aforisme culese de Jeronim G. Barițiu. — „Din cronica lunară“. — „Bibliografie“. — „Procese verbale“ din ședința comitetului Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, ținute în Sibiu la 6 Decembre 1894 n. și la 3 Ianuarie 1895 n. Sibiu 1895.

[16] 1-3

CONCURS.

Cu concesiunea Ven. consistor archidiececan Nr. 8494/893 și a diregătoriei de clădire, se publică concurs:

Comuna română gr. or. din Cetatea Brașovului intenționează să edifice pe teritoriul său situat în Târgul grăului nr. 5 următoarele clădiri noi și adecă:

1. O biserică cu prețul fixat în devis fl. 17.261,60 cr.
 2. O casă parochială cu 2 etaje . . . fl. 31.532,52 cr.
 3. O casă cu un etaj în curte fl. 4.930,62 cr.
- Suma totală fl. 53.724,74 cr.

Aceste lucrări se dau pe cale de oferte inscrite.

Ofertele inscrite sigilate, proveđute cu timbru de 50 cr. și cu 5% din

suma pentru care se face oferta sunt de a se preda până la 28 Februarie la 12 ore din zi a. c. în mâinile Domnului protopop și președinte al comitetului parochial Bart Bainulescu; Ofertele pot să se facă pentru toate lucrările sau și pentru grupe singuratică, deosebite sau pentru lucrări anumite.

Sumele cu care Oferenții sunt mai efitini, decât sumele stipulate în devise sunt a se indica în procente și să fie induse în oferte atât cu cifre cât și cu litere acurat și precis. Ofertele trebuiesc să aibă iscălitură proprie a oferentului. Ofertele au să mai conțină și declarațiunea oferentului, că cunoște condițiunile generale și cele speciale de zidit și să supune lor necondiționat.

Condițiunile detaliate precum și planurile și devisele se pot vedea până în ziua când expiră termenul de ofertă în cancelaria comunei române parochiale gr. or. din Cetatea Brașovului

în Târgul grăului Nr. 5 etagiul al II-lea în tota ziua în orele dela 11—1 din zi și dela 3—5 după amăzi.

Brașov, 20 Ianuarie, (1 Februarie) 1895.

Comitetul parochial român gr. or. din Cetatea Brașovului.

B. Bainulescu,
președinte.

Lazar Nastasi,
notar.

Nr. 21/895 prot.

[17] 2-3

CONCURS.

Cu preagrațioasă rezoluțiune consistorială din 9 Decembre a. tr. Nr. 8107 B. incuviințându-se instituirea unui post de capelan în parochia de clasa II Poiana-Sărată pelângă nepuținciosul paroch-protopresbiter onorariu Ioan Băloiu, prin această se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Roman“

Emolumentele împreunate cu acest post sunt jumătate din venitele statorite de comitetul parochial în ședința sa din 3 Ianuarie a. c. cari venite, computate după calculul mediu al celor cini ani din urmă, ating la oaltă suma de 817 fl. v. a.

Informațiuni mai de aprôpe se pot câștiga la oficiul protopresbiter și comitetul parochial.

Reflecțanții au a-și subterne cererile concursuale instruite cu documentele necesare, conform normelor bisericesci în vigôre la subsemnatul oficiu protopresbiter în termen deschis.

Oficiul protopresbiter gr. or. al Treiscaunelor.

Brețcu, 10 Ianuarie 1895

Dimitrie Coltofean,
protopresbiter.

AVIS.

In librăria tipografiei archidiececane se află de vândare următoarele cărți:

[169] 9

I. Cărți bisericesci.

Biblia ilustrată testamentul vechiu și nou, nelegată fl. 10, legat	fl. 15.—
Chiriacodromion (Cazanie), nelegat fl. 10, legat	„ 12.—
Evangelie, neleg. fl. 8 leg. fin	„ 18.—
Octoich mare, neleg. fl. 17, leg.	„ 20.—
Octoich mic, neleg. fl.—60 cr. leg.	„ 75.—
Orologion (Ciaslov) neleg. cr. 60, legat	„ 75.—
Proscomidia altariului	„ 25.—
Penticostariu neleg. fl. 8, leg.	„ 10.—
Rânduiala la sfîșirea bisericilor	„ 250.—
Triodion cu Strajnic neleg. fl. 20, legat	„ 25.—

II. Cărți scolare.

Abedar, de Zacharia Boiu nel. cr. 20 leg.	„ 24.—
Abedar, de Ioan Popescu nel. cr. 20 legat	„ 25.—
Abedar, de Silvestru Moldovan nelegat cr. 20 leg.	„ 25.—
Abedar magiar-român, de N. Putnoky leg.	„ 20.—
Aritmetica, de P. Dima	„ 32.—
Abedar, de Dogariu & Dariu I. = 30 cr., II = 20 cr., III = 35 cr., IV =	„ 45.—
Aritmetica după Lurz	„ 20.—
Aritmetica de Vlaicu I = 20 cr. II = 25 cr. III =	„ 35.—
Carte de cetire de Z. Boiu p. I. ediție nouă. nel. cr. 30 leg.	„ 40.—
Carte de cetire de Z. Boiu p. II. nel. cr. 25 leg.	„ 30.—
Carte de cetire de Ioan Popescu legată	„ 70.—
Catechism de M. Toma	„ 30.—
Catechism bogat	„ 50.—
Cărticică de rugăciuni pentru copii leg. frumos ed. nouă	„ 15.—
Comput de Ioan Popescu	„ 120.—
Compendiu de Pedagogie de I. Popescu ed. nouă	„ 2.—
Compendiu de drept canonic ediție nouă	„ 3.—
Conducător la Abedar de I. Popescu	„ 10.—
Culegere de cântece naționale	„ 25.—
Carte de cetire magiară de Crișan și Putnoky partea I. = 70 II.	„ 1.—
Carte de cântări bisericesci pentru copii	„ 12.—
Curs de limba magiară de Molnár I. II. III. a.	„ 20.—
Constituția patriei de Ioan Popoviciu leg.	„ 20.—
Chemia elementară de Vlaicu	„ 80.—
Chemia anorganică de Filipescu	„ 80.—
Drepturile și datorințele civile	„ 20.—
Elemento de Geografia de Zacharia Boiu	„ 30.—
Elemente de Istoria patriotică de Z. Boiu	„ 30.—
Elemente de Istoria nat. și Fisica de Z. Boiu	„ 30.—
Elemente de Fisică de I. Dariu	„ 30.—
Fisica de Făgărășan	„ 40.—
Gramatica română de Mihailan cl. II. = 10 cr. III. = 16 IV. =	„ 24.—
Geografia pentru scôl. populare de I. Dariu leg.	„ 35.—
Geografia pentru scôl. populare de Moldovan & Făgărășan	„ 30.—

Geografia pentru scôlele medii de Moldovan & Făgărășan I.	fl. 120.—
Geografia pentru scôl. medii de Moldovan & Făgărășan II.	„ 50.—
Geografia pentru scôlele medii de Făgărășan & Bârsan II.	„ 1.—
Gramatica română de I. Dariu	„ 25.—
Gramatica limb-i magiare de Crișan & Putnoky	„ 1.—
Istoria biblică pentru scôl. populare	„ 30.—
Istoria biblică pentru scôlele medii	„ 55.—
Istoria bis. rom. de Șaguna I. II.	„ 3.—
Isagogia de Dr. Ilarion Pușcariu	„ 150.—
Istoria bisericăscă ptru scôl. pop.	„ 35.—
Istoria bisericăscă pentru scôlele medii I. II.	„ 1.—
Istoria Ungariei de Dr. N. Pop.	„ 25.—
Istoria Ungariei de S. Moldovan.	„ 26.—
Istoria Ungariei pentru scôlele secundare de V. Goldiș	„ 80.—
Istoria universală pentru scôlele secundare de V. Goldiș	„ 1.—
Istoria naturală de Dr. D. P. Barcian I. = 50 II. =	„ 60.—
Istoria literaturii române de Lazariu	„ 1.—
Legendar român de V. Petri	„ 50.—
Legendar magiar român de N. Putnoky	„ 30.—
Limba maternă de Dr. Ilarion Pușcariu, ed. nouă	„ 40.—
Mărturisirea ortodoxă	„ 120.—
Pastorala veche	„ 1.—
Pastorala nouă	„ 150.—
Pomăritul de D. Comșa	„ 1.—
Principii din Pedagogie de dr. Il. Pușcariu	„ 1.—
Psychologia empirică de I. Popescu	„ 2.—
Teologia dogmatică	„ 1.—
Teologia morală	„ 150.—
Toldy. Narațiune poetică de Crișan & Putnoky	„ 70.—

III. Cărți literare.

Biografia fericitului Șaguna de N. Popea	fl. 250.—
Istoria biser. politico-naționale	„ 1.—
Enchiridion sau carte manulă de canone	„ 4.—
Invățătorul și poporul de Marienescu	„ 50.—
Polemia contra Heliad	„ 50.—
Calendarul pe anul 1895	„ 30.—
Serisori apologetice	„ 50.—
Sunete și resunete de Z. Boiu	„ 50.—
Serierea sf. Ioan gură de aur	„ 50.—
Vocabular român german	„ 70.—
Anghira creștină (cuvântări) funebrele de T. V. Gheaja	„ 150.—
Anecdote și glume de T. V. Gheaja	„ 65.—
Antologie română de Manliu	„ 175.—
Cel mai mare bine din lume de Făgărășan	„ 20.—
Cine ce face lui își face, comedie întrun act pentru tinerimea scolară	„ 10.—
Codicele de Mateiu Voilean	„ 80.—
Colinde de A. Marienescu	„ 110.—
Compas românesc de P. Petrescu	„ 50.—
Cuvântări funebrele de Z. Boiu	„ 150.—
Crestomația română de I. Manliu	„ 175.—
Date istorice de I. C. Pușcariu	„ 2.—
Descănțele populare de Marian	„ 2.—
Documente pentru limbă și istoria de Dr. Il. Pușcariu	„ 250.—

Doine și strigături de St. Muntean	fl. 12.—
Foi comemorative la serbarea 12/24 Maiu 1892 a lui G. Bariț	„ 80.—
În memoria lui G. Bariț peosii de G. Joandrea	„ 20.—
Intrebări de educațiune și instrucțiune studii pedagogice de Dr. P. Span	„ 1.—
La Alma povesti de Constanța de Dunca Schiau	„ 50.—
Leesiconul comunelor bisericesci din archidieceasă de Dr. Remus Roșca	„ 1.—
Noul atac asupra scôlelor noastre. Manual de drept cambial de I. Socaciu	„ 2.—
Pace vouă de H. Drumond tradusă de D. Făgărășan	„ 20.—
Primatul papal și infalibilitatea papei de I. Broju	„ 25.—
Poesii de Andreiu Murășan	„ 150.—
Poetica română de I. Manliu	„ 175.—
Povesii ardelenesci din gura poporului de I. P. Reteganul I—V	„ 125.—
Povestiri alese și întocmite de P. Petrescu	„ 75.—
Retorica și stilistica de I. Manliu	„ 2.—
S'a dus în țără novelă originală de Il. Chendi	„ 15.—
Studiu diu economia națională de P. Petrescu	„ 40.—
Satul cu comorile novelă de P. Petrescu	„ 45.—
Stupăritul de C. Dimian	„ 80.—
Vechia metropolie de N. Popea	„ 150.—
Protocoloale sinodale dela 1864—1893 toate laolaltă	„ 19.—
Protocoloale congresuale dela 1868—1891 toate laolaltă	„ 760.—
Statut organic	„ 25.—
Regulament pentru parochii	„ 10.—
Regulament pentru organizarea, provisorie a învățământului	„ 10.—
Regulament pentru procedura matrimonială	„ 20.—
Regulament pentru seminarul pedagogico-teologic Andreian	„ 10.—
Regulament pentru afaceri interne congres	„ 20.—

IV. Tipărituri.

Budget cōla	„ 03.—
Catalog de clasă cōla	„ 02.—
Catalog de clasă broș. din 10 cōle	„ 30.—
Catalog de clasă broș. din 15 cōle	„ 45.—
Catalog de clasă broș. din 20 cōle	„ 55.—
Carte de evidență cōla	„ 03.—
Carte de evidență leg. din 30 cōle	„ 180.—
Carte de evidență leg. din 40 cōle	„ 210.—
Chronica scolară leg.	„ 150.—
Consemnarea pruncilor obligați a cerceta scōla cōla	„ 02.—
Conspecte protopopesici, pentru noucun.	„ 05.—
Conspect despre comunele matre și filie cōla	„ 03.—
Conspect despre visitarea scōlelor cōla	„ 03.—
Conspecte de catechisăția cōla	„ 03.—
Conspecte scolare inv. (date statistice) cōla	„ 06.—
Conspecte prot. I. II. III cōla	„ 06.—
Conspecte de absenții săptămânale și lunare cōla	„ 02.—

Contul capitalelor active cōla	fl. 03.—
Estrase din protocolul botezăților, cununăților și morților esempl.	„ 01.—
Matricula scolară cōla cr. 2 legată din 50 cōle	„ 150.—
Inventare pentru averea bisericilor	„ 10.—
Jurnal de casă cōla	„ 03.—
Jurnal de casă leg. 30 coli	„ 165.—
Jurnal de casă leg. 30 coli	„ 180.—
Obligațiuni ptru biserică esempl.	„ 01.—
Protocolul bunei invoiri cōla	„ 06.—
Protocolul bunei invoiri leg. din 50 cōle	„ 4.—
Protocolul parochial cōla	„ 06.—
Protocolul parochial leg. din 5 cōle	„ 450.—
Protocolul botezăților cōla	„ 06.—
Protocolul botezăților I. din 50 c.	„ 450.—
Protocolul cununăților cōla	„ 06.—
Protocolul cununăților I. din 50 c.	„ 450.—
Protocolul morților cōla	„ 06.—
Protocolul morților leg. din 50 c.	„ 450.—
Protocol de esibite cōla	„ 03.—
Protocol de esibite I. din 30 cōle	„ 180.—
Protocol de esibite I. din 50 cōle	„ 250.—
Prot. de clasificățiune cōla	„ 02.—
Prot. de clasificățiune I. din 50 c.	„ 150.—
Specificațiuni pentru noa cununăți cōla	„ 05.—
Testimonii scolare esempl.	„ 02.—
Testimonii de religie	„ 02.—

V. Icoane.

Icoana înmormentării domnului pe pânză	fl. 250.—
Icoana înmormentării domnului pe hârtie	„ 50.—
Icoana celor trei Ierarchi pe hârtie	„ 30.—
Icoana Evangeliștilor pe hârtie	„ 50.—
Portret Șaguna	„ 1.—
Portret Gozdu	„ 1.—

VI. Requisite de scris.

Libele de scris à 1 cr. 100	„ 70.—
Libele de comput à 1 cr. 100	„ 70.—
Libele de dictando à 1 cr. 100	„ 70.—
Caete de dictando din 6 foi 4 cr. dip 8 foi 6 cr. din 12 foi cu 8 cr. din 16 foi cu 12 cr. din 20 de foi cu	„ 15.—
Glasuri (tocuri de pene) și de ceruse rotunde și quadrate à 4, 5, 6, 8, 12, 20, 30, 40 cr. și	„ 45.—
Tocuri (cōde) de pene condeiu dela 40 cr. suta până la 50 cr. bucata.	„
Hârtie fină de scris de cancelarie și concept à 6, 7, 8, și 10 fl. miia de cōle.	„
Ceruse à 1, 2, 3, 4, 5, 6 și 7 bucata și suta à 80 cr. 1 fl. 120	„
180 2 și 7 fl.	„
Pene de scris dela 50 cr. până la 144 bucăți.	„
Tablîțe de pîtră bucata 7, 10, 12 și 15 cu bucata	„
Tot felul de hârtie de epistole cu prețuri foarte moderate.	„
Notese dela 4 cr. până la 1 fl. bucata.	„
Trăisti de scōlă pentru copii, chipuri pentru copii, Cîrcele, Văpsele și pensele, Hârtie sugativă.	„
Calemare, Liniale, hârtie pentru ste-lagi, Albume, Blocuri, Tînte de desen; totfelul de negrăla, toate acestea cu prețuri foarte moderate.	„